

# Körösvidék

független keresztény politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Békéscsaba, II., Szent István-ter 18.  
Telefon: 60, este és ünnepnap: 409.

Felelős szerkesztő:  
MIGEND DEZSÓ

Egyes szám ára hétköznap 10, vasárnap  
(szombat délután megjelenő lap) 16 fillér.  
Előfizetés: 1/4 évre 720, 1 hónapra 250 Ft.  
Postatakarékpénzt. csekk száma: 34.141.

## A ország közellátása függ a terménybeszolgáltatási kötelezettség pontos teljesítésétől

Fontos kérdésekről tárgyalt  
Békés vármegye közigazgatási bizottsága  
február havi rendes ülésén

Békés vármegye közigazgatási bizottsága szerdán délelőtt 9 órai kezdettel tartotta rendes havi ülését Gyulán, a vármegyeháza kistanács-termében, Beliczey Miklós főispán elnöke mellett. A Hiszekegy elmondása után a főispán megnyitotta az ülést, majd Sebők Elek dr. napirend előtti megemlékezett arról, hogy a Kormányzó Úr gróf Pongrácz József, gróf Széchenyi Károlyt és Feilitsh Bertholdot felsőházi tagokká nevezte s így a vármegye újabb három képviselőjéhez jutott az ország felsőházában. Javasolta, hogy a bizottság üdvözölje az új felsőházi tagokat. A bizottság egyhangúan magáévá tette a javaslatot.

Ezután vitéz Pánczél József dr. vármegyei főjegyző ismertette az alispáni jelentést, amelyhez Sebők Elek dr. szólt hozzá elsőnek. Legelőször január 1-én életbelépett törvénnyel foglalkozott, amely a tisztviselői ki nevezésekkel kapcsolatosan rendelkezik. Véleménye szerint a törvény megnyirbálja az autonómiát. Kijelentette, hogy míg a jelenlegi belügy-miniszter és a vármegye nagy szeretetben álló főispánja a helyén van, nem tart semmitől, de esetleges változás esetén már nem tudna ilyen nyugodt maradni.

Ezután a bizottság legnagyobb érdeklődése mellett szóvá tette, hogy a vármegye területén szenvedélyes haszárjátékok folynak. Ma az élethalál-karc közepén hazaáruházámba megy, ha egyes züllötterkölcös emberek éjszakákon át egymás pénzére, jóvedelmére pályáznak. Ma, ha valaki elsötétítés alatt a máséhoz nyúl, statáriális bíróság elé kerül. Vajjon, különbözik-e ez az előbbtől? A haszárjáték, ha átvitt értelemben is, kimeríti a statáriális keretet. Ezek a fektelen kártyajátékok méltán keltenek megütközést a vármegye józan közönségénél. Minden áron meg kell lékezni ezt a káros szenvedélyt. Közvetlenül kell rendelni azokat, akik nem tudnak ellenállni szenvedélyüknek. (Helyeslés.)

A továbbiak során a karácsonyi segély intézményessé való tételét sürgette, majd foglalkozott a zöldhitelek-rendelettel. Sérelmezte, hogy csak azok a gazdák kaphatnak zöldhitelt,

akik első helyi bekebelezést tudnak adni. Aki ezzel rendelkezik, annak nem kell zöldhitelek. Most pedig igen-csak kitűnő fedezetet jelent a beszolgáltatási rendelet. Kérte a közigazgatási bizottságot, hogy csatlakozzék a vármegyei Gazdasági Egyesület felterjesztéséhez. Javaslatait elfogadták.

Vitéz Tepliczky János a Jurcsék-féle rendelettel kapcsolatosan bizonyos tünetekre mutatott rá. Véleménye szerint módot kellene találni arra, hogy a gazdák valóban teljesíthetők lássák a beszolgáltatási kötelezettséget.

Beliczey Miklós főispán válaszolt ezután a felszólalásokra. Elsősorban a legnagyobb elismerését fejezte ki a bizottság iránt, mert olyan gondolatokat vetettek fel a felszólalók, melyek igen alkalmasak arra, hogy komoly segítséget jelentsenek a vármegye vezetésénél.

Sebők Elek dr. felszólalásával foglalkozva kijelentette, hogy reménye szerint az autonómiát érintő törvény

átmeneti. Tény, hogy a törvényt komoly okok hívták életre. Kitért ezeknek ismertetésére. Utána

a főispán a legnyomatékosabban megbélyegezte a vármegye területén felburjánzott kártyaszennvedélyt, amely — mint mondta — valóban minősített eljárást érdemel a jelenlegi háborús helyzetben.

Bár annak a véleményének adott kifejezést, hogy a megye józan közönsége között nem fog elterjedni egyes züllött erkölcsű egyének ezen betegsége, mégis

a legkomolyabb kötelességének tartja, hogy a megye közönségének erkölcsi és anyagi helyzetét, valamint jóhírnevét a legszigorúbb rendelkezéssel megóvja.

(Hosszantartó taps.)

A közigazgatási bizottság legnagyobb helyesléssel találkozott a főispán állásfoglalása. A főispán a továbbiakban hangsúlyozta, már napokkal ezelőtt utasította a rendőrhatalóságokat arra, hogy akiket haszár kártyajátékon tettenérnek, a legszigorúbban büntessék meg, szükség esetén munkatáborba való utalással torolják meg a haszárjátékot. Azokat a körhelyiségeket — emelte fel szavát a főispán —, illetve egyesületeket, nem is említve a nyilvános helyiségeket, melyeknek falai között megtürik a haszárjátékot, fel kell oszlatni.

A főispán ezután magáévá tette a

feiszólaló zöldhitekre vonatkozó megállapítását és kijelentette, hogy e kérdésben már érintkezésbe lépett az illetékes minisztériummal. Ezt a kérdést mindig napirenden tartja.

Tepliczky Jánosnak azt válaszolta, hogy túl sötétben látja a beszolgáltatási rendeletet, amely kétségkívül erőpróbára teszi, különösen az 50 holdon aluli gazdákat. Ugy tudja, hogy a sommások bérét és az aratók részét is betudják a beszolgáltatott egységekbe. Igen nagy örömmel fogadta a bizottság a főispán javaslatát, mely szerint célszerűnek látná, ha az 50 holdon aluli gazdáknál, kiknek a kataszteri megállapítása 20 aranykorona, a tojás, baromfi és egyéb ilyen, a kisebb gazdaságban könnyebben előteremthető élelmicikk magasabb pontozást kapna. Egyébként bizalommal tekint a rendelet jövőjére, amelynek sikeréhez az ország közellátása függ.

A főispán őszinte tetszéssel fogadta válasza után vitéz Márki Barna dr. alispán kijelentette, hogy mint az egyesületek felettes hatósága, a legszigorúbban fog eljárni azok ellen az egyesületek ellen, amelyek megengedik a haszárjátékot. Megemlékezett arról, hogy az egyik tekintélyes külföldi lap igen szellemesnek és rendkívül érdekesnek tartja a Jurcsék-féle rendeletet, melynek sikeréhez a gazdaközönség segítségére van szükség.

Az alispáni jelentés egyhangú elfogadása után rátértek a különböző jelentések letárgyalására. A közigazgatási bizottság ülése kevéssel 12 óra előtt ért véget.

## Fényes győzelemmel bizonyították be fölényüket a tengely légi erői Tuniszban

Berlin, február 11.

A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a tuniszi helyzetről: A tuniszi hadszíntéren mindkét fél légiereje élénk harci tevékenységet fejtett ki. A tengely légierejei fényes légi győzelmekkel bizonyították be fölényüket. Kairouan térségében német vadászok egy nagyobb angol légi egységet vettek észre. Nagyszámú angol bombázóból állt a brit légerő, melyet negyvennégy vadászgép kísért. A tizszeres számbeli fölényben lévő ellenséges légierejével a német vadászok felvették a harcot. Egyórás harcban a német vadászok saját veszteség nélkül 16 ellenséges

repülőgépet lőttek le. Ezek közül több nagy bombázó volt.

A német légierej más egységei támadást intéztek Bone kikötő ellen.

Telitalálattal felgyújtottak egy 6000 tonnás teherhajót és a kikötőberendezésben is nagy kárt okoztak.

### Súlyos harcok

#### a keleti hadszíntér déli szakaszán

Berlin, február 11.

A keleti hadszíntér helyzetéről szóló német jelentések megállapítják, hogy a német hadsereg elhárító erői a déli arcvonalon igen heves harcokat vívnak. A bolsevisták Oszkol és Rosztof

környékén minden áron döntést akarnak kierőszakolni. A német sajtó ószintén feltárja a harcok súlyosságát és a helyzet komolyságát, kiemelve azokat a súlyos kötelezettségeket, melyeket a bolsevista törekvés megakadályozása jelent.

## Magyar hősök

Kiemelkedő vitézségének és előjárói iránt érzett önfeláldozó hűségének szép tanujelét adta a szovjet ellen vívott háború során Kolyvek Lajos szakaszvezető, egyik géppuskás szakaszunk parancsnoka.

1942 szeptember 29-én csapataink ellentámadást hajtottak végre Perejzshaja község mellett. Az ellentámadás heves közelharcra vezetett s ebben Kolyvek szakaszvezető észrevette, hogy a tőle jobbra küzdő század parancsnokát, valamint annak törzsét az ellenség egyik erős osztaga már bekerítette.

Kolyvek szakaszvezető habozás nélkül rávetette magát a bekerített szovjet csoportra s hősi harccal sikerült is kimentenie parancsnokát és annak törzsét szorult helyzetéből. Ekkor a századparancsnok harcálláspontján foglalt tüzelőállást s bátor közelharcra teljesen visszaverte a bolsevisták támadását s bár továbbra is igen nehéz helyzetben küzdöttek, lehetővé tette, hogy csapataink megtartották eredeti védőállásukat.

A könyvtár feltűnő újdonsága:

HEGEDŐS GITTA:

## „Osztozások”

című regénye kapható

a „Körösvidék”-bolt

könyvosztályán — Ára 8 pengő

## Közel hetvenezer állatot vágta le a közfogyasztásra az elmúlt évben Békés vármegyében

Bujdosó Géza dr. vármegyei m. kir. főállatorvos állategészségügyi jelentéséből közöljük az alábbiakat:

A hasznos háziállatok egészségi állapota, az elmúlt hónapokhoz hasonlóan kedvező volt. A m. kir. földművelésügyi miniszter újabb szigorú rendszabályokat léptetett életbe a betegség helyhez kötése érdekében. A hatóságok és a hatósági állatorvosok ismételt utasítást kaptak, hogy a gazdaközönséget a bejelentési kötelezettség azonnali teljesítésére figyelmeztessék. Felvilágosító előadásokat is tartanak majd.

Az állatvásárok forgalma élénk volt, a felhajtott állatok jelentékeny százaléka cserélt gazdát. Az állatok erőbeli állapota, a mostoha takarmányozási viszonyok ellenére, kielégítő és feltűnő ez, ha a szomszédos vármegyék állattállományával tesszük összehasonlítást.

Az 1942. évben közfogyasztásra levágott állatok száma csupán a sertésekénél mutat csökkenést, míg más állatfajoknál lényeges az emelkedés, mely a borjúnál a száz százalékos is eléri. Levágtak 8051 (1941. évben 6715) szarvasmarhát, 13.358 (6151) borjút, 11.125 (10.736) juhot és 32.178 (42.143) sertést.

Az elmúlt év folyamán a vasúton és gépkocsin szállított állatok forgalma meghaladta, sőt jelentékenyen felül is multa az előző évit. Szállításra került 5315 (3446) ló, 17.003 (9740) szarvasmarha, 10.661 (4320) juh és 90.500 (66.622) sertés. Az utóbbiak nagy tömegét sovány sertések és malacok teszik.

Az állategészségügyi szolgálat el látása zavartalan volt.

## A PORTUGÁL POLITIKA KOMMUNISTAELENES

Lisszabon, február 11.

A Diario de Manhã című portugál kormánylap a következőkben vázolja Portugália állásfoglalását a jelenlegi eseményekkel kapcsolatban:

A portugál politika kommunistaellenes, nem a Szovjetunió-

val szemben tanúsított politikai ellenségeskedésből, hanem saját nemzeti meggyőződéséből. Ez a felfogás nem újkeletű és semmiképpen sem sérti Portugália semleges magatartását, mivel a portugál kommunistaellenes állásfoglalás tisztán belügyi kérdés.

## Részletes tájékoztatót adott a földművelésügyi miniszter a termeléssel kapcsolatos kérdésekről

### a 42-es bizottság ülésén

Tegnap délelőtt 10 órakor a 42 tagú országos bizottság összeült, hogy meghallgassa báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter beszámolóját. Értésülésünk szerint a földművelésügyi miniszter beszámolója az időszerű gazdasági kérdésekről, részletes tájékoztatót adott a termeléssel kapcsolatos összes problémákról. Ismertette az országos bizottság tagjai előtt a növénytermelés és az állattenyésztés jelenlegi állapotát, majd pedig a zsidótörvények végrehajtása, illetve a kismembek földhözjuttatása érdekében hozott birtokpolitikai intézkedéseket sorolta fel. Azután az erdőgazdálkodás és a vízgazdálkodás mai helyzetéről szólt. A bizottság tagjai nagy figyelemmel hallgatták fejtegetését arról, hogy a földművelésügyi kormányzat az elmúlt három év alatt a vízgazdálkodás terén igen nagyjelentőségű intézkedéseket

tett, egyrészt a vízkárok elhárítására, másrészt pedig a vízkárok megelőzésére. Ezeknek a kormányintézkedéseknek következtében remélhetőleg aligha kerül sor a jövőben nagyobb vízkárookra. Hangsúlyozta a miniszter, hogy a legnagyobb gondot fordítja arra, hogy a termelés zavartalanul és fennakadás nélkül folytonossága biztosítva legyen a többtermelés érdekében és részletesen ismertette az ezzel kapcsolatos kormányintézkedéseket.

Itt említettük meg, hogy a Magyar Élet Pártja ma este szokásos klubnapot tart, amely előreláthatólag a többihez hasonlóan igen élénk lefolyású lesz.

Értésülésünk szerint a bizottság ülésén Szász Lajos közellátási miniszter az egyes felszólalók közellátásügyi vonatkozású részeire részletesen válaszol.

## Baseli jelentés szerint

## Londonban

## nagy eseményeket várnak

Basel, február 11.

A Basler Nachrichten jelentése szerint az angol fővárosban az a benyomás, hogy Churchill visszatérését gyorsan követik majd az események. Hangsúlyozzák, hogy nagy események állnak küszöbön. Mindamélt kiemelik, hogy meg kell várni a fejleményeket. A jelszó Londonban — mondja a jelentés — most

ez: tempó. Churchill visszatérése óta számos tanácskozást folytatott politikai és katonai személyiségekkel. Hír szerint arról folyt a tanácskozás, hogy amennyire csak lehet, mentessék a Szovjetet a nyomás alól. A második arcvonal kérdése ismét időszerűvé vált — állapítja meg végül a baseli jelentés.

## A történelmi idők feladatairól beszélt Beliczey Miklós főispán Gerendáson

Beliczey Miklós főispán szerdán kezdte meg körútját az orosházi járásban. Első útja Csorvára vezetett, majd Gerendást látogatta meg. A község népe rajongó szeretettel, szívből fakadó melegséggel fogadta Beliczey Miklóst, kifejezésre juttatva azt a nagy szeretetet és őszinte ragaszkodást, mellyel a vármegye egész népe körülveszi a főispánt és családját.

A Kiszgazdaegylet székházában gyűltek össze a község lakosai, akiknek nevében Kesjár János kiszgazdaegyleti elnök köszöntötte a főispánt. Beliczey Miklós válaszában közvetlen hangon, szinte beszélgetés formájában tájékoztatta a jelenvoltakat az időszerű kérdésekről. Rámutatott arra, hogy a mai történelmi időkben fokozott munkát kell teljesítenie minden magyarnak. Megértésre, türe-

## ÁRPÁD Filmszínház

Előadások: hétköznap fél 6, fél 8, vasárnap fél 2, fél 4, fél 6, fél 8 órakor.

Péntek, szombat, vasárnap, hétfő, kedd, szerda

## Családunk szégyene

Turay Ida, Goll Bea, Hajmássy, Halmay, Vaszary Piri, Mály G.

lemre és fegyelemre van szükség. Ismertette az új termésbeszolgáltatási rendeletet is s hangsúlyozta, hogy a nemzet egyetemének érdeke, hogy mindenki lelkiismeretesen elegendet tegyen kötelességeinek.

A főispán nagy figyelemmel hallgatott beszéde és Kesjár János zárószavai után, a Himnusz elénekelésével ért véget a megbeszélés.

## Böszörményi Nagy Béla zongoraestje a Városi Színházban

Böszörményi Nagy Béla zongoratastje az Aurora pénteki IV. bérleti hangversenyének keretében lenyűgöző zenei élményt ígér.

A fiatal művészgárda, külföldön is jól ismert, legkiválóbb mesterének pompás műsorában Beethoven, Mozart, Chopin és Bartók remekei szerepelnek. Műsorának legkiemelkedőbb számai az érzés tartalmában leírhatatlan varázsú Holdfénysonáta és a zongorairodalom leghatalmasabb, legszenvedélyesebb szonátaiként: az Appassionáta.

Böszörményi Nagy Bélát ismerősként, melegen várja az Aurora köré tömörült zenebarátok lelkes tábora s a minden szépért érdeklődő közönség.

A Városi Színházban pénteken sorra kerülő hangverseny pontosan 7 óra 15 perckor kezdődik.

## Ne hagyjuk elárvalni a nehéz időkben tanyai iskoláinkat

Békés vármegye közigazgatási bizottságának február havi ülésén dr. Somodi József kir. tanfelügyelő jelentésében rámutatott arra, hogy a tanítóhiány vármegyénk területén mindjobban érzeti hatását. Szinte következetesen megismétlődik, hogy ahol egy tanyai tanítói állás megüresedik, ott pályázó hiányában bezárul az iskola kapuja. Legszenvedélyesebb példája ennek az öcsödi református népiskola, ahol négy tanyai iskolában egyáltalán nincs tanítás, de más helyeken is megtörtént, hogy tanító hiányában bezárták az iskolát a község határában. A vármegye egész területén összesen tizenegy iskolában nincs tanítás. Némely helyen pedig csak úgy lehet biztosítani a tanítást, hogy a tanító a szomszédiskolából jár át minden második napon. Több helyen egy tanerő két-három ember munkáját végzi. Akad tanerő, aki egymaga 135 gyermeket tanít reggeltől estig. Mint ismeretes, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter folyó évi február 1-től gyakorlatra bocsátotta az ötödéves fiú tanítójelölteket. Vármegyénk ezekből sem kapott munkyerőt s így nincs arra remény, hogy a tanítást ezek révén lehetne biztosítani.

A kir. tanfelügyelő ezért arra kérte a bizottság tagjait, legyenek szószólói községükben és ismerőseik körében annak a kérésnek: jelentkezzenek tanítói szolgálatra azok az okleveles tanítók, akik eddig rászorultság hiányában, vagy más okból még nem helyezkedtek el a tanítói pályán, avagy azok a munkaképes nyugdíjasok, akik hazafiúi kötelességnek érzik a nehéz időkben a nemzetnevelés mezején ismét munkába állni, megértve, hogy a magyar gyermek a magyar jövő s ezért áldozni és áldozatos munkát vállalni a nehéz időkben honvédelmi kötelesség.

## HÍREK

### Somlósziölös

Szégyen, nem szégyen, sohasem tudtam, hogy ilyen nevű község is van a világon. Most utánajáram alaposan. Megtudtam, hogy Veszprém megyében van ez a bájos, nevezetes község.

Miért nevezetes?

Azért, mert ott már kinyitott az ibolya!

Ez az igazi üdítő szenzáció!

Értik, Hölgyek és Urak?

Minden egyéb csak elavult részletkérdés.

Még egy rugaszkodás — és kint vagyunk a télből. Felszabadul sok dermedt erő, új dalos harcok indulnak megfíódó lendülettel búzamezőkön és csatamezőkön.

Igazi, nagy, sorsdöntő győzelem: ismét leküzdöttünk egy háborús telet!

Ezt jelenti a somlósziölösi ibolya.

Isteni jeladás az egyszerű kis virág. Megint lejárt egy esztendőre a húgogó baglyoknak, a sunyi denevéreknek.

Még egy rugaszkodás!

Kisüt ránk az áldott tavaszi nap.

— Békéscsabai anyakönyvi hírek. Született: Bogár Józsefnek fia József, Medovarszki Mátyásnak leánya Mária, Vantara Jánosnak leánya Mária, Kuba Andrásnak fia András, Svecz Mihálynak fia Mihály, Petényi Jánosnak leánya Éva Erzsébet, Kovács Jánosnak leánya Ilona, Szemenkár Mihálynak leánya Klára Katalin, Békefi Jenőnek leánya Klára Anna, Unyatszki Jánosnak fia János, Kis Magyar Andrásnak fia András, Bakos Sándornak leánya Julianna, Mazán Mihálynak fia György Ferenc. Házasságok kötötték: Laczó Mihály Duna Máriával, Szaszák András Panda Judittal, Krizsán János Such Máriával. Elhaltak: Bogár Ferencné Hankó Ilona 34 éves, Buhán János 78 éves, Turcsán Erzsébet 23 éves, Barna Barnabás Zoltán 2 hónapos, Varga Mihályné Hrabovszki Judit 49 éves, Gyeraj Györgyné Botyanszki Ilona 35 éves, Ancsin Rodák Mátyás 4 éves, Kazár Jánosné Piták P. Mária 51 éves, Ország János 21 éves.

— A horvát östermelő csak élelmiszerbeszolgáltatás ellenében kap iparcikkét. A horvát ellátási főigazgatóság és a nemzetgazdasági minisztérium az érdekelt szakkörök bevonásával értekezletet tartott az ország élelmiszeri helyzetéről és az élelmiszerbiztosításáról. Dr. Kraft élelmiszeri igazgató beszédében kifejtette, hogy mindent meg kell tenni az ország élelmiszerének az új termésig való biztosítására. Beszéde további részében ostromozta a lakosság ama részének nemzeti öntudatlanságát, amely résztvesz a zugszerkezetekben, vagy eltitkolja tartalékait. Több hozzászólás után úgy döntöttek, hogy a gabona és egyéb élelmiszertermelőknek ipari és egyéni kereskedelmi cikkkel való ellátását attól teszik függővé, hogy hogyan tesznek eleget termelési és beszállítási kötelezettségüknek.

— Ezen a héten a Réthy és a Thóresz gyógyszerár tart éjjeli szolgálatot.

— Hetvenöt erdélyi zsidó orvos ki-  
marad a kamarából. A kolozsvári  
orvosi kamara — mint ismeretes —  
megtagadta a zsidó orvosok felvéte-  
lét a kamarába. A döntés egy részét  
a belügyminiszter is jóváhagyta és  
most az elutasított zsidó orvosok pa-  
naszait a közigazgatási bíróság tár-  
gyalta legutóbbi nyilvános ülésén.  
A közigazgatási bíróság úgy ítélte,  
hogy a panasz helyt nem áll és ezért  
azt visszautasította. Ennek alapján  
adta ki az orvosi kamara annak a  
hetvenöt zsidó orvosnak a nevjegy-  
zékét, akik a törvényes rendelkezé-  
sek értelmében ezentúl orvosi gyá-  
korlatot nem folytathatnak.



## Ma minden kérdés másod- rendű a nemzetvédelem nagy feladata mellett

Antal István dr. nemzetvédelmi miniszter résztvett az egri fertálymesterek esküdtételén, ahol beszédet mondott.

— A fertálymesterek testülete — mondotta többek között — az ősi Eger városának egyik nemeshagyományú intézménye s a hagyományok megőrzése és tiszteletbentartása nem csupán kegyeleti aktus, hanem az életosztón helyes megnyilvánulása.

— Nekünk magyaroknak az ősi, tisztas és fejlődésképes hagyományokhoz, életformáinkhoz, kultúránk és államvezetésünk jellegzetes egyéniségéhez még fokozottabban kell ragaszkodnunk, mert Európa és a világ számára csak akkor és addig jelentünk értéket, míg az európai kultúrát sajátos egyéni magyar színeinkkel tudjuk gazdagítani. Magyarságunk a legerősebb jogcím — hangsúlyozta a miniszter — a mi európai hivatásunk számára, de ezt a hivatást is csak magyarságunk tartalmának és érdekeinknek épségben való megőrzésével tudjuk betölteni.

Ezután a fertálymesteri intézmény multjával és jelentőségével foglalkozva, arra mutatott rá a miniszter, hogy ez a nemespatinájú egri testület azt bizonyítja, hogy a magyarságnak nemcsak katonai, kulturális, államvezetési, de értékes szociális hagyományai is vannak. A magyar közösségi lélekben mélyen gyökereznek a szociális hajlandóságok s a magyar államvezetés mai szociális aktivitása is voltaképpen az ősi magyar életformában mindig bentgyökerező szociális érzéseknek és szociális aktivitásnak modern kivirágása és továbbfolytatása.

Végezetül a fertálymesterek mai szociális és közösségi feladatairól szólt a miniszter s a honvédehozátartozók szociális és lelki gondozásában, valamint a nemzet belső ellenállóereje ellen irányuló suttogó propaganda, rémhírterjesztés, valamint a társadalomellenes erők elleni küzdelemben jelölte meg a fertálymesterek legfontosabb mai teendőjét.

## Iránban bevezették a kötelező munkaszolgálatot

Ankara, február 11.

Iránban az utak és vasutak építésére bevezették a kötelező munkaszolgálatot. Erre azért volt szükség, mert a munkákhoz leszerződött munkások elszöktek munkahelyükről. A

Ezután Antal István miniszter a társadalmi egyesületek nemzeti együttműködésének ülésén vett részt. Dr. Herdy Lőrinc főispán megnyitja után a miniszter hosszabb beszédet mondott, amelyben egyrészt a társadalom céltudatos megszervezésének, másrészt a megszervezett magyar társadalom mai magatartásának és feladatainak kérdéseit fejtegette. Nehéz harcokban állunk — mondta a miniszter — s e harcot sikerrel keresztülverekednünk az összes nemzeti erőink megfeszített labvetésével lehet. Ma minden egyéb kérdés másod- és harmadrendű a nemzetvédelem nagy feladatai mellett. A legeldugottabb, legparányibb magyar erőket is — legyenek azok gazdaságiak, vagy lelkiek — fel kell kutatnunk, meg kell őrizni és a magyarság önvédelmének szolgálatába állítanunk. Bizonyára várnak még reánk nagy küzdelmek, nehéz megpróbáltatások, talán a mainál keményebb nélkülözések is, de mindezekkel sikerrel tudunk szembeszállni, ha épségben megőrizzük lelki erőinket, a nemzet belső rendjét, fegyelmét, a társadalmi osztályok egyensúlyát, a termelés folytonosságát, a közélet stabilitását, mindazokat az egyéni és közösségi virtusainkat, amelyek ezer éven át a legnehezebb órákban is egyenesen tartották a nemzet gerincét.

— Örömmel kell megállapítanunk, hogy mindezeknek túlnyomórészt tudatában van a magyarság — s ez a tudat, valamint e tudat mögött álló teljesítményeink a nemzeti közösségnek erőt, hitet, biztonságot adnak a jelenre és a jövőre.

## Textil- és rövidáru haszonkulcs- táblázat

(bővített kiadás)

kapható a Körösvidek-bolt könyvosztályán. — Ára 3'60 P.

## Színház

### Naplemente előtt

A kultúrvilág a közelmúltban ünnepelte Gerhart Hauptmann, abból az alkalomból, hogy a nagy német író betöltötte életének hetvenedik életévét. Örülünk, hogy Békéscsabán olyképpen ünnepelhettük a szellemóriást, hogy magával Gerhart Hauptmannal beszélgethettünk, őt hallhattuk szólni az emberi élet nagy kérdéseiről — Naplemente előtt c. színjátékán keresztül. Hauptmannnak ez a darabja nemcsak az élettől búcsúzó ember drámai hatyúdala, hanem gyónás és megrázó intelme is, és a negyedik isteni parancsokat gránit-szavakkal frott törvénykönyve. Matthias Clausen döbbenetes tragédiája — ha más-más külső megnyilatkozásban is — milliók sorsa s éppen ezért egyetemesen emberi. A naplementéhez érkezett és a napfelkelte csodáit áhító Matthias Clausen életre-keltése a legnehezebb, de egyben a legnagyobb művészi feladat, egész embert és tökéletes művészt kíván.

Somlay Arturról sokan és sokszor elmondták már, hogy elérkezett az emberábrázolási művészet csúcsára s a magyar színművészet egyik legnagyobb büszkesége. Magunk is sokszor csodálhattuk már ragyogó művészetét. Tegnap magávalragadó, lenyűgözően gigászi alakításával tündöklött mint a nap s a Zenit csodáit szórta bőkezűen a nézőtérre.

A Balogh-társulat tagjai, akik minden előadásra az igaz művész hivatás-szerelmével készülnek, méltónak bizonyultak a vendégművészhez. Karsay Böske Bettinájából áradt az apa iránti rajongás és az új asszony iránti idegenkedés. Kiss Tóth Kató bájos Inken volt s elhittette, hogy minden miatta történik. Mojzes Mária Paula, Pálkás Jolán Otília szerepében járult hozzá a sikerhez. A férfiak közül Németh nagyszerűen játszotta meg a drámai feszültségben egyetlen üdőbb színt jelentő fiatal Egmond szerepét.

Örömmel láttuk Petróczyt, akit nagy képessége a társulat egyik főerősségévé tesz. A legtisztább eszközökkel alakította Hanefeldtet. Márkus, Tompa, Bónis, Bihary és a többiek jó játéka biznyság volt arra, hogy a Balogh-társulat prózai együttese a legkomolyabb feladatokat is biztos kézzel oldja meg.

A rendező Balogh László tökéletes munkát végzett.

— Ablakbeförések. Kedden az alábbi békéscsabai lakosok tettek feljelentést a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, lakásuk utcai ablakainak betörése és az ablakrámkák megrongálása miatt: Frisch József Lázár-utca 7 szám alatti lakos, akinek 60 pengő, Wulcz Gyula Lázár-utca 5 szám alatti lakos, akinek 300 pengő, Filipinyi János Tinódi utca 3 sz. alatti lakos, akinek 50 pengő és dr. Károlyi Ernő Lázár-utca 9 sz. alatti lakos, akinek 150 pengő kárt okoztak az ablakbetörők. A feljelentések ügyében a rendőrség megindította a nyomozást.

— Leventeházat építenek Makón. Makó város képviselőtestülete elhatározta, hogy korszerű leventeotthont épít. A leventeházban a leventeloglalkozáshoz szükséges termeken és felszereléseken kívül szálló, fürdő és szinjátszóra alkalmas előadóterem is lesz. Az építkezést, amelynek költsége 1 millió 700 ezer pengő, már ebben az évben megkezdik.

— Ipartelep a hadirokkantoknak. A kispesti Bánáti-húsüzem háromszáz sebesült katonát vendéglát megdisznótoros vacsorával. A vendéglátást a hadikórház vezetője köszönte meg és beszédében bejelentette, hogy a rokkant honvédek megélhetésüknek biztosítására ipartelep alapítanak. A csontolt harcosokból 100 százalékos munkabíró embereket igyekeznek nevelni és szakemberek vezetésével ipari munkára képezik ki őket. Az ipartelep egy Budapest területén felajánlott telken állítja fel, ahol mintegy 300 család házat építenek és ipari üzemeket rendeznek be.

### Meghívó

A Békéscsabai Faiskola és Kertgazdaság Rt., felszámolás alatt, 1943. évi február hó 21-én délelőtt 11 órakor, Békéscsabán, Zsilinszky-utca 12 sz. alatt

### évi rendes közgyűlést tart,

amelyre az i. t. részvényeseket tisztelettel meghívja a felszámolóbizottság.

Békéscsaba, 1943. január 16.

#### Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyvvezető és jegyzőkönyvhitelesítők kiküldése, a határozatképesség megállapítása.  
2. A felszámolóbizottság és felügyelőbizottság jelentése, a zárszámadások és mérleg beferjesztése.

3. A mérleg megállapítása és a felmentvény megadása.

4. Esetleges indítványok.

#### Kivonat az alapszabályokból:

A közgyűlésen csak olyan részvényes szavazhat, aki a közgyűlés előtt egy nappal, akár személyesen, akár meghatalmazott útján részvényét, vagy köz- és hitelintézeti letétjegyét bemutatta.

#### Mérlegszámla.

Vagyon: Teleppénztár 72.75 P, Faiskola 4.470 P, Berendezés 955 P, Az 1939. és 1940. évi veszteség 144.358.98 P. Összesen: 149.856.73 P. Teher: Részvénytőke 10.800 P, Folyószámla 21.040.19 P, Elfogadványok 118.016.54 P.

Békéscsaba, 1941. évi december hó 31. én.

#### A felszámolóbizottság.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.

#### A felügyelőbizottság.

Felelős kiadó: Koppányi Gyula.

## Arzén került a kenyérbe

Tizenöt ember halálát okozta az arzénos kenyér

Karcagon több arzénos megbetegedés történt. Tizenöt ember meghalt, több megbénult. A megindított vizsgálat megállapította, hogy az egyik pék kenyere okozta a mérgezést. A pék ugyanis arzénos rovarirtó port vásárolt. A por beleszóródott a lisztbe, melyből a kenyeret sülték. Azok, akik ezekből a kenyerekből ettek, megbetegedtek s tizenötön meg is haltak. A pék és felesége ellen gondatlanságból okozott emberölés címén eljárás indult.

A hatóság egyidejűleg külön felhívja a figyelmet arra, hogy minden mezőgazdasági munkás legkésőbb március 1-ig szerződjék el, annál is inkább, mert azokat, akki nem szerződnek el idejében, kényszermunkatáborba viszik.

## Haladéktalanul mutassák be biztosítási könyvüket a mezőgazdasági munkások

Törvényes rendelkezés írja elő mezőgazdasági munkások részére biztosítási könyvük meghosszabbítását és az úgynevezett mentességi igazolványok megújítását. A városi hatóság nyomatékosan felhívja a mezőgazdasági munkavállalókat, hogy haladéktalanul mutassák be biztosítási könyvüket meghosszabbítás végett a Népházban. Saját érdeke minden munkásnak, hogy azonnal eleget tegyen ennek a kötelességének, mert hiszen biztosítási könyv

nélkül senki sem vállalhat mezőgazdasági munkát. Ugyancsak felhívják azokat, akik mentességi igazolvánnyal rendelkeznek, hogy szintén jelentkezzenek a városi Népházban.

A hatóság egyidejűleg külön felhívja a figyelmet arra, hogy minden mezőgazdasági munkás legkésőbb március 1-ig szerződjék el, annál is inkább, mert azokat, akki nem szerződnek el idejében, kényszermunkatáborba viszik.

## A békésvármegyei mezőgazdasági munkabérek az 1943. termelési évre

(V. közlemény.)

2. Aratás, hordás, asztagolás szakmányaibérek kat. holdanként

a) Élelmezés mellett: Gyulán, Békéscsabán, a békési gyulai, gyomai,

orosházi és szarvasi járásban 110 kg; a szeghalmi járásban 100 kg.

Az élelmezés ugyanaz, mint a részes aratóknál.

b) Élelmezés nélkül: Az élelmezés

## MAVAUT autóbusszmenetrend

Érvényes 1942. évi november 2.-től további intézkedésig.

Békéscsaba—Gyula

x			érk.	x
8.50	ind.	Békéscsaba Csaba-szálló	érk.	11.40
9.04	ind.	Evangélikus árvaház	ind.	11.26
9.24	érk.	Gyula Kossuth-tér (fm.)	ind.	11.06
9.26	érk.	Gyula Komió-szálló	ind.	11.04
9.28	érk.	Gyula törvényszék	ind.	11.02
9.30	érk.	Gyula városháza	ind.	11.00

Békéscsaba—Mezőberény—Köröstarcsa

—	—	ind.	Békéscsaba MAV p. u.	érk.	—	18.26
6.00	12.45	ind.	Békéscsaba Csaba-szálló	érk.	8.40	18.15
6.25	13.10	ind.	Békés városháza	ind.	8.16	17.51
6.51	13.36	ind.	Mezőberény község.	ind.	7.50	17.26
7.08	13.51	érk.	Köröstarcsa posta	ind.	7.34	17.00

Füzesgyarmat—Szeghalom—Mezőberény p. u.

5.00	—	—	—	i.	Füzesgyarmat közh. é.	—	—	16.46
5.30	—	—	16.12	i.	Szeghalom Templom-t.	é.	8.03	—
6.05	—	—	16.45	i.	Körösladány község.	i.	7.31	—
6.29	7.34	13.55	17.09	i.	Köröstarcsa posta	i.	7.08	7.30
6.44	7.49	14.10	17.24	é.	Mezőberény község.	i.	6.51	7.15
6.50	—	14.16	—	é.	Mezőberény p. u.	i.	—	7.09

Békéscsaba—Szeghalom—Berettyóújfalu

—	—	ind.	Békéscsaba MAV p. u.	érk.	18.25
6.00	—	ind.	Békéscsaba Csaba-szálló	érk.	18.15
6.25	—	ind.	Békés község.	ind.	17.51
7.08	—	ind.	Köröstarcsa posta	ind.	17.09
8.05	—	ind.	Szeghalom Templom-tér	ind.	16.12
8.28	—	ind.	Csökmő postahivatal	ind.	15.48
9.10	—	ind.	Zsáka postahivatal	ind.	15.06
9.50	—	érk.	Berettyóújfalu község.	ind.	14.25

Békéscsaba—Szarvas—Kunszentmárton

x			érk.	x
13.55	ind.	Békéscsaba MAV p. u.	érk.	—
14.05	ind.	Békéscsaba Csaba-szálló	érk.	8.40
15.02	ind.	Kondoros	ind.	7.42
16.00	ind.	Szarvas Árpád-szálló	ind.	6.50
16.39	ind.	Ócsöd község.	ind.	6.10
17.05	érk.	Kunszentmárton, Fő-tér	ind.	5.35

x = Csak hétköznap közlekedik!

Felvilágosítások a MAVAUT Főnökségénél, B-csaba, II., Kazinczy-u. 1-3. Telefon: 233.

nélküli szakmányaibérek az élelmezés mellett megállapított szakmányaibéreknek 20 kg-mal felelt mennyisége.

3. Cséplés és kazalozás (belsőre a pályva és törek összerakását) és együttes munkáira megállapított legkisebb és legnagyobb munkabérek

a) A saját (nem béreselő) géppel: élelmezéssel 3.5 %, élelmezés nélkül 4 %. Ebben a részben az etetők része is belfoglaltatik.

b) Béreselőgéppel: 1. elevátorral rendelkező géppel: élelmezéssel 3 %, élelmezés nélkül 3.5 %; 2. elevátor nélküli géppel: élelmezéssel 3.5 %, élelmezés nélkül 4 %. A részben itt az etetők munkabére nem foglaltatik benne, azt a géprészből a géptulajdonos köteles megfizetni.

c) A cséplőgéppel foglalkoztatott női munkás, illetve másodosztályú munkás a férfi cséplőmunkás részére járó rész 75 százalékát kapja (háromnegyedrészes).

d) A cséplőmunkások — egész és háromnegyedrészesek — részére hetenként és fejenként a következő élelmezés jár: 10 kg búza, 1 kg szalonna, 1 kg bab, vagy más főzelék, 1 és fél kg burgonya, fél kg hús, negyed kg só, 25 fillér fűszerpaprika. Emellett az élelmezés mellett a cséplőmunkások napfeljöttétől naplementéig tartoznak a cséplőgéppel dolgozni és a munkanélküli napokra csak abban az esetben jár az élelmezés, ha a munkát a rossz időjárás, vagy a munkaadó akadályozza.

4. Aratás, hordás, cséplés és kazalozás együttes munkáira megállapított legkisebb, egyben a legnagyobb részben a vármegye egész területén — a szeghalmi járás kivételével — a szemtermés 11 százaléka, a szeghalmi járásban 12 százaléka és egy kocsi szalma.

5. Az arató- és cséplőrészt a munkaadó a munkavállaló községébe szállítani köteles (a szalmarész kivételével, melyre lásd a 6. §. 1. pontjának e) bekezdését), vagy a munkavállaló lakhelyén lévő Futura, vagy Hombár bizományos útján szolgáltatja ki.

(Folytatjuk.)

## Holland facipó

női-, férfi- és gyermek-számokban kapható

a Körösvidék-beli cipőosztályán.

— A kuruzsló cigányasszony áldozata lett egy bérpusztai asszony. Kajdács Sándorné bérpusztai asszony a Dunába ugrott. Öccse után ugrott, hogy kimentse, de mire rátalált, az asszony már halott volt. Az öngyilkosság ügyében megindított nyomozás megdöbbentő eredménnyel járt. Megállapították, hogy Kajdács Sándornénak néhány nappal ezelőtt azt jósolta egy kuruzsló cigányasszony, hogy rövidesen meghal. Kajdácsné azóta búskomor volt s valószínűleg a haláltól való rettegetése készítette végzetes tette elkövetésére.

— Borzalmas autószerencsétlenség történt a gyalui országúton. Egy ismeretlen rendszámú gépkocsi Gyula felől jövet elütötte Olteán Pétergárdalodót, aki tízéves Rózi nevű leányával és Milon János szászfenéi kisgyermekkel haladt Kolozsvár felé. Milon Jánosnak mindkét karját tőből leszakította a gépkocsi, Olteán Rózinak a gerince törött el, a gárdalodónak pedig az autó sárhányója felső lábszárait törte össze. Mindháromukat életveszélyes állapotban szállították be a kolozsvári kórházba. Az autó felkutatására a nyomozás megindult.